

MARIO ZUBIAGA EHU-KO IRAKASLEA**«Desobedientzia soberanistak kutsu instituzionala hartu behar du»**

Eskubide nazionalak eskuratzeko desobedientzia soberanista oso baliagarria izan daitekeela uste du Mario Zubiaga EHUko irakasleak. Desobedientzia mota honek eraginkorra izateko kutsu instituzionala izan behar duela dio Zubiagak.

Pello Urzelai | **DONOSTIA**

Mario Zubiaga EHUko irakaslea Herria elkarteak antolatu desobedientzia zibilari buruzko hitzaldi eta eztabaida sortako partaideetako bat da. Desobedientzia soberanista zen bere hitzaldiaren ardatza. Mario Zubiaga inputatuta dago 18/98 sumarioan, Zumalabe fundazioa, ABK eta beste zenbait talderen kontrako operazioaren atalean.

■ Jardunaldi hauetako zure gaia desobedientzia soberanista da. Nola definituko zenuke kontzeptu hori?

Desobedientzia soberanista desobedientzia mota bat izango litzateke. Zenbait eskubide –autodeterminazio eskubidea, kasu– ez daude errekonozituta gure gainean dagoen sistema politikoan eta gure ordenamendu juridikoan eta, beraz, zentzu zabalean, dei zuzena egiten diegu oinarritzko eskubide eta askatasunen multzo horiei. Bitartean horiek errekonozitzen dituzten legeak eta erabakiak desobeditu egiten dira. Berezitasun bat dauka. Ez da bakarrik, agian erakunde justu eta prozedura justuak daudela, eta erabaki injustuak direla desobedientzia klasikoan bezala, baizik eta erakundeak eta prozedurak bereaiek injustuak dira. Gakoa da legearen iturria ea justua den edo ez. Ez da sistema politikoa hobekuntza bakarrik bilatzen, adibidez, ea lortzen den autodeterminazio eskubidearen errekonozimendua Espainiako eta Frantziako sistema politikoetan. Hori dimentsio bat

da eta ez da baztertzen. Badauka beste dimentsio bat: berez zuk ukatu egiten duzu zure erkidegoz kanpotik datorren legea eta agindua, zuk beste komunitate politiko bat definitzen duzulako eta definitu nahi duzulako. Zehazki, euskal eskubide nazionalak bortxatzen dituzten legeak ez betetzea edota euskal nortasun nazionala garatzeko egun legeko ez diren erabakiak hartzea izango litzateke desobedientzia soberanista.

■ Desobedientzia soberanistak indarra har dezake Euskal Herrian?

Nik uste dut baietz. Bi plano horietan. Alde batetik autodeterminazio eskubidea aitortua izan dadin masa mobilizazio tresna egoki bezala badu funtzio bat. Besterik gabe gelditu daiteke oso ekintza sinbolikoetan. Desobedientzia soberanistak izan behar du beste dimentsio bat: soberano gisa erabakiak hartzen joatea. Kutsu instituzionala hartu beharko luke, maila xumean, baina bai erabaki alternatiboak hartzearen bidean. Praktikan, Angeles Iztuetak, adibidez, aipatzen badu unibertsitate lege propioa egingo duela hori argi eta garbi desobedientzia instituzionalaren adibide bat da.

■ Horretarako egoera politiko orokor berezi bat behar da? Adostasun zabala eragile politikoekin aldetik edo bitartean badago urrats batzuk egiterik bidea zabaltzeko?

Horrelako kasuetan, eraginkortasuna lortzen da balizko gehiengo soberanista horrek horretan bere errekurtso politi-

JOSU ETXEBARRIOSTE

BORROKA TRESNAK

“«Euskal Herriko eta munduko egoera ikusita zenbait esparrutan borroka tresnen aldaketaren beharra barneratzen ari da»

ko guztiak jarriko balitu. Horikusiko genduke benetan noraino den eraginkorra desobedientzia soberanista. Bitartean, gauzak egin behar dira eta jendeak ikusi behar du tresna horrek baduela etorkizuna eta eraginkortasuna, eta bidean ikasi.

■ Eta borroka tresnen arteko

bateragarritasunari dagokionez?

Maila guztietan aztertu behar da. Askotan planteatu da desobedientzia zibilaren eta borroka armatuaren arteko bateragarritasunaren gaia. Beste maila batzuetan ere planteatu behar da, adibidez, ea bateragarriak diren desobedientzia eta

erakundeak, edo desobedientzia eta mobilizazio arruntak... Desobedientzia zibilaren helburua bada gehiengoak daukan justizia sentimendua piztea, orduan desobedientziari baldintza batzuk eskatzen dizkio: gutxiarik gorentasun etikoaren itxura agertzea. Itxura hori ez daukaten beste zenbait borroka tresna horrekin batera agertzen den neurrian, kaltetu egiten du. Esparru sozial beretik desobedientzia zibilak argi dago ez duela lortuko berez duen indar guztia beste borroka batzuekin nahastuta agertzen bada.

■ Zertan dago desobedientziaren mugimendua?

Gai honekin oso abegikorak ez ziren zenbait esparrutan hasi dira gogoeta egiten honetaz. Egoera ikusita –ez bakarrik Euskal Herrian, munduan ere bai– zenbait esparrutan ari da barneratzen borroka tresnen aldaketaren beharra. Desobedientzia oso eskura dago. Esparru nahiko demokratiko batean eta helburu demokratiko bati heldzen zaionean argi dago horrek tresna koherenteak behar dituela. Borroka armatuak, ordea, ez dauka barne koherentziarik helburuarekin, esparru demokratiko batean.

■ Zergatik desobedientzia bihurtu da Barne Ministerioaren eta Garzonen helburu?

Denetarik pentsa daiteke. Zergatik sartzen da desobedientziarekin? Zergatik euskalgintzarekin? Agian, ez du garrantzia gehiegirik gai zehatzak, baizik esparru sozio-politiko bat desitxuratzeak eta desagiteak, eta gero berdin da zertara dedikatzen zaren. Ez dela gaia baizik eragilea zigortu nahi dena. Gero, ikusten dute desobedientzia izan daitekeela zenbait eragilek erabil dezaketen ordezkoko borroka tresna eta hobe dela ordezkoko bihurtu aurretik bidea moztea. Borroka gorentasun etiko horren itxuraren parameetroetan planteatzen bada Espainiako eta Frantziako sistema politikoak askoz egoera ahulagoan gelditzen dira.

EUSKAL ZIENTZIA ETA KULTURA, ETA SARE TELEMATIKOAK

EUSKO IKASKUNTZA XV. KONGRESUA
DONOSTIA, 2001eko AZAROAREN 28-30

Izena emateko: Kongresuko Idazkaritzan, Miramar Jauregia. Miraconcha, 48. 20007 Donostia
Tel.: 943 310 855 Fax: 943 213 956
e-mail: kongresua@eusko-ikaskuntza.org
www.eusko-ikaskuntza.org/XVcongreso

